

forslag paa dette Punkt, men det vil muligvis dog være det sikreste at føje til Ændringsforslag under Nr. 11: Besidderne maa skaffe andetsteds fra den til Afstaaelsen nødvendige Jord, som skal efter Lensnævnets Skøn være lige saa vel egnet til Formaålet. Selv om vi er enige om Forstaaelsen, er det maaske rigtigt at føje det til, og det vil heller ikke være vanskeligt, der kan jo ikke opstaa nogen Dissens om det paa noget Punkt.

De af det konservative Mindretal opstillede Ændringsforslag skal jeg ikke opholde mig ved. De gaar jo ud paa, at Fideikommisbesidderne skal slippe med at svare 15 pCt. i Stedet for 20—25 pCt., og lignende Ting, som tilsigter at stille dem noget gunstigere, end Lovforslaget stiller dem efter Flertallets Affattelse. Og det er der ikke noget at sige til; det maa erkendes, at det er en høj Afgift, der her kræves af Fideikommisbesidderne, at der gaas fast frem imod dem og tages meget fra dem, men jeg vil dog bestemt hævde, at det er en Ordning, som er retfærdig og paa ingen Maade ublu, og at Fideikommisbesidderne, naar de i dette Øjeblik synes, at Staten afkræver dem en meget høj Afgift, maa tænke paa, at det maaske er en undtagelsesfri Sætning, at ingen af de nuværende Fideikommisbesiddere vilde være i Besiddelse af deres Godser og deres Kapitaler, hvis ikke Lovgivningen ad kunstig Vej havde bevaret dem gennem Slægterne for dem, idet ellers sandsynligvis en eller anden af deres Forgængere i Besiddelsen vilde have sat Midlerne over Styrenten ved uforstandig Administration eller ved at bortødsle dem. Naar Lovgivningsmagten har gjort saa meget for disse Slægter og i Virkeligheden skaffet den nuværende Besidder hele hans store Formue og Rigdom, er det ikke for meget, at han svarer 20—25 pCt. deraf til Statskassen nu, da Formuen skal overgaa til fri Ejendom.

De ærede socialdemokratiske Medlemmer af Udvalget har med en beundringsværdig Energi fastholdt deres Forslag og genopstillet det. Jeg maa dog sige, at de havde været bedre tjente med ikke at gøre det, thi de kunde have henholdt sig til de Udtalelser, som det ærede Medlem (Johansen), der i denne Sag talte paa Socialdemokraternes Vegne, fremsatte om, at man burde gennemføre Love, som sikrede ethvert Medlem af Samfundet Adgang til at bruge Jord og fastslog og anerkendte enhver Medlemsret til Jorden. Det er meget vidtgaaende Ud-

talelser, som lyder meget godt, men de svarer aldeles ikke til det, som er opstillet i deres Ændringsforslag. Det Ændringsforslag, som Socialdemokraterne her opstiller, er ikke af en saadan Beskaffenhed, at de vil kunne vinde synderligt ved at fastholde det. Ændringsforslaget hviler paa en Opfattelse, som hævdes, uagtet den er positivt forkert. Det er noget, der lader sig positivt oplyse og bevise, at den Paastand, der ligger til Grund for Socialdemokratiets Forslag, at alle disse Lensgodser, Stamhuse og Fideikommisgodser, paa hvilke der hviler Hjemfaldsret, tilhører Staten og kun er laante Besidderer, er urigtig. Disse historiske Forhold lader sig meget vel udrede. Det hele Forhold er ikke saa gammelt; Privilegierne er jo fra Tiden efter 1661, og der er ikke nogen af disse Institutioner, der er ældre end den Tid, saa det fortaber sig ikke i Oldtidsmørke, men lever alt sammen sit Liv i Historiens Lys. Det lader sig for hvert enkelt Gods paavise, hvorledes det forholder sig, og for næsten alles Vedkommende er Forholdet det, at den første Besidder, den første, for hvem Godset er oprettet til Len eller Stamhus eller Fideikommis i det hele taget, har ejet Godset som sin private Ejendom, købt for hans egne Penge, inden det overgik til at blive Len. Det lader sig ikke gøre at lovgive paa Paastande, som er paaviseligt, positivt urigtige.

Men selv ud fra denne deres Paastand, hvad naar saa Socialdemokraterne ved deres Ændringsforslag? Med Hensyn til Godser, som der paahviler Hjemfaldsret, foreskrives det, at disse skal tilfalde Staten ved de nuværende Besidderes Død; men saa længe de nuværende Besiddere selv kan gaa paa Jorden, faar Samfundet altsaa ikke nogen som helst Andel i disse Godsbesidderes Jord. Og det, vi trænger til, er at faa Jord, som billigt kan gives Landarbejdere i Brug nu, vi har ikke Tid til at vente, til det maatte hælde, at de forskellige Besiddere af Fideikommisgodser, som der paahviler Hjemfaldsret, gaar hen og dør, hvad enten det maatte være af Sygdom eller Alderdom. Men hvad saa angaar de Godser, som er uden Hjemfaldsret til Staten, siges der, at af dem skal Staten have det halve. Ja, det kunde endda blive til noget, hvis der var ret mange af den Slags Godser, men paa næsten alle Lenene og Stamhusene hviler der Hjemfaldsret, og naar det altsaa kun er det halve af de Godser, der ikke hviler Hjemfaldsret paa, Staten